

Een normale vlieguitrusting weegt snel meer dan twintig kilo. Zetten we vervolgens een rugtas van een alpinist op de weegschaal, dan blijft de aanwijzer pas voorbij tien kilo's steken. Alleen een sherpa schrikt niet van de uitkomst van deze optelsom. Hoe stellen we een climb & fly-uitrusting samen die we ook daadwerkelijk een berg op kunnen krijgen?

Lichtgewichtige afwegingen

Tekst en foto's: Peter Blokker

Ook zonder t-shirt van de vliedschool is de rugzakdrager, met beide benen nog op de grond, als piloot te identificeren. De forse pakzak verradt de inhoud: een vleugel in een tas. Door de vraag naar meer veiligheid, comfort en hogere prestaties werden de schermen en dus ook de pakzakken indrukwekkend groot. Vooral harnassen met dikke schuimlagen, zwaardere vleugels en meer elektronica droegen hieraan bij. Zonder de renaissance van lichtgewicht materialen, die ongeveer een decennium geleden op gang kwam, had niemand het meer in zijn hoofd gehaald een technische climb & fly-tocht te ondernemen. De moderne materiaalontwikkelingen maken het weer mogelijk om naast de vlieguitrusting ook een lichtgewicht klimuitrusting mee te nemen. Wie om kan gaan met pickel en stijgijsers kan zo alpiene, misschien nog wel maagdelijke, startplaatsen bereiken. Of je nu de ambitie hebt om van een vierduizender af te vliegen, aan een hike & fly-race deel gaat nemen of gewoon je vlieguitrusting als handbagage in wilt checken; de lichtgewicht optie maakt het mogelijk. Maar hoe stel je die samen en welke concessies doe je daarbij, of juist niet?

Lichtgewicht begint bij jezelf

Er is al veel inkt besteed aan artikels over lichtgewicht materiaal, met name in de klimscene, en de vele internetfora staan er bol van. Opvallend is dat één onmisbaar onderdeel van de uitrusting vaak buiten beschouwing blijft. Om in vliegjargon te spreken: datgene dat het grootste aandeel levert aan het startgewicht, de vleugelbelasting en de Fz. Inderdaad, de "piloot" zelf. Trainen voor een goede conditie en lager lichaamsgewicht is de meest efficiënte en voordeligste investering. Een onderhuidse besparing van een kilo vast vet uit de taille is al voldoende compensatie voor een lichtgewicht reserve.

Thuislaten en misgrijpen

Geen enkel genoemd onderdeel van de uitrusting is op zichzelf het ei van Columbus voor een lichte uitrusting. Kies je echter consequent voor lichtgewicht en multifunctioneel materiaal dan kan dit gemakkelijk een halvering van het gewicht en volume van de uitrusting betekenen. Er is geen grotere bezuiniging dan schrappen. Rigoreus, zoals 'gewoon' je nood scherm en EHBO-setje thuis laten. Kan dat zomaar? Nee, niet zomaar, maar wel weloverwogen. Vier kilo besparen op een reservescherm inclusief container en daardoor twee liter extra water mee kunnen nemen, en dan ook nog netto gewicht besparen, kan deze beslissing al snel rechtvaardigen. Op lange technische klimtochten, waarbij de kans bestaat dat de nacht invalt voordat je naar het dal kan terugvliegen, is het waarschijnlijker dat een bivakzak je leven redt dan een reservescherm. Aan de andere kant kan je beter misgrijpen aan een teelens voor je spiegelreflex dan aan de greep van je reserve. Wie verder kijkt naar wat de moderne markt te bieden heeft, vindt al een helm van 300 gram en een reserve van 800 gram. Gaat het dus om veiligheidsonderdelen van je uitrusting, kijk dan eerst welke alternatieven beschikbaar zijn alvorens deze te schrappen. Dit zijn af-

wegingen die iedere climb & fly-piloot voor zichzelf moet maken, zolang het uitgangspunt maar blijft om na een fraai avontuur weer veilig in het dal terug te keren. Hoe vaker je hierin slaagt, hoe meer ervaring je op kan doen om voor het volgende avontuur nog efficiënter te kunnen pakken. De ideale lichtgewicht uitrusting bestaat, maar is voor iedereen anders.

Op het web

Een compleet overzicht geven van lichtgewicht schermen en harnassen valt buiten het kader van dit artikel en is bovendien een momentopname. Vul de termen "lightweight" en "paragliding" in bij een zoekmachine en je kan concluderen dat elke zichzelf respecterende fabrikant wel een lichtgewicht variant scherm of harnas aanbiedt. Ik heb slechts één website kunnen vinden die een objectieve en verrassend actuele vergelijkingstabel van lichtgewicht schermen, harnassen en reserveschermen publiceert. Een aanrader dus: www.paraalpin.de/hersteller.htm

Het scherm Schoenveters als risers vanaf 2,5 kilo

Para-alpinisten beseffen dat zij langduriger het scherm dragen dan andersom en kiezen daarom voor lichtgewichtschermen. Deze zijn niet alleen lichter, maar kunnen ook het pakvolume tot de helft reduceren, hetgeen van groot nut is voor een goede balans in steil terrein. Zogenaamde "bergschermen" zijn samengesteld uit speciaal lichtgewichtmateriaal en hebben vaak dunne risers, niet breder dan een schoenveter, en eenvoudige lusjes als stuurtoekels. Deze schermen zijn een paar kilo lichter dan normale schermen en meestal rond de 4,5 kilo. De lichtste gecertificeerde glider is nog steeds de Ozone Ultralight, met zo'n 2,5 kilo. Een dergelijk scherm is alleen bedoeld voor para-alpinisme en is erg gevoelig voor slijtage. Schermen uit de DHV 1-klasse zijn vaak al lichter dan een 1-2'er, vooral omdat deze minder cellen hebben, een lagere aspect-ratio en minder dwarsribben. Lichtgewicht en een superglijgetal gaan helaas niet hand in hand.

Het harnas Een ultralicht hangmatje circa 800 gram

Voor dit onderdeel van de uitrusting is de keuze zeer ruim met een groot verschil in gewicht en volume tussen de diverse modellen. De grootste verschillen zitten in het type protectie, in te delen in: geen protectie, verwijderbare schuimprotectie en verwijderbare of vaste airbags. De simpelste uitvoering is niet veel meer dan een zelf gemodificeerde klimgordel (auw) van slechts driehonderd gram. Wil je op zijn minst de bloeds-

Lichtgewicht is de norm bij Hike, bike & fly race Raid Chamois

omloop op gang houden dan is er een aantal minimalistische harnessen van minder dan een kilo op de markt. De Gin Yeti Ultralight biedt de mogelijkheid om voor een kleine kilo meer een clip-on airbag te bevestigen. Voeg hier nog een paar ons aan toe en je hebt de beschikking over een omkeerbaar harnas. Deze "reversible" harnessen zijn erg populair, maar degene die ook zaken als klimtouw, stijgijsers of een tentje meeneemt zal erg moeten proppen. Als het niet past ben je veroordeeld tot een grotere pakzak, maar een omkeerbaar harnas in een pakzak stoppen mist zijn doel. Het meest flexibel ben je dus met een lichtgewicht niet-omkeerbaar harnas zonder protectie en een lichtgewicht alpiene pakzak (zoals de goed comprimeerbare Gin X-Alps bag). Tijdens de vlucht zal deze rugzak over het harnas gedragen moeten worden. Het is dan belangrijk de buikband van de rugzak vast te maken voor een goede balans. Alle harnessen met schuimprotectie zijn in principe inefficiënt voor climb & fly-tochten, tenzij je de schuimvulling vervangt door je slaapzak, bivakzak en kleding. Ga je ultralicht en ben je ervan overtuigd dat je altijd op je landingsgestel terecht komt dan is er een scala aan speedflyharnessen die vanwege de functionaliteit en het lage gewicht ideaal zijn voor para-alpinisme. De Karver van Kortell is een fraai voorbeeld. Bepaal waar voor je het harnas gaat gebruiken en wat je belangrijk vindt voordat je een keuze maakt. Slechts een glijvluchtje naar het dal na een beklimming? Kies dan voor ultralicht. Wil je op cloudbase blijven hangen, kies dan voor wat meer comfort.

De reserve Vliegverzekering vanaf 800 gram

Tegenwoordig hoeft een reserve niet meer te wegen dan een kilo en passen ze bijna in een jaszak. Het combineren van de reserve met een lichtgewicht harnas zonder ingebouwde container vereist een frontcontainer en is soms een hele puzzel. Zo heeft bijvoorbeeld het Gin Yeti Ultralight harnas een sluis voor de bridle naar twee ophangpunten ter hoogte van de schouders, hetgeen zich niet laat combineren met het dragen van een rugzak tijdens de vlucht. De bridle zal bij het werpen van de reserve blijven hangen onder de schouderbanden van de rugtas. Helaas zijn veel reserves wit, een schutkleur in winterse landschappen. Veel leveranciers kunnen op aanvraag alternatieve kleuren leveren.

De helm Opvouwbaar hoofddeksel 390 gram

Als ik het oppervlak van mijn klimhelm bekijk, bewijzen de vele krasjes en deuken dat mijn hoofd er zonder die helm inmiddels minder fraai uit zou zien. Mijn vlieghelm daarentegen, glimt nog als nieuw. Dit is eenvoudig te verklaren. Klim je drie uur in een Via Ferrata, dan ben je bijna continu een potentieel doelwit voor steenslag en loop je de kans je hoofd te stoten tegen een uitstekende rots of beugel. In het kwartiertje dat het duurt om weer naar het dal te vliegen, is de helm enkel van nut bij de start- en landingsprocedure. Geen enkele helm is getest voor zowel klimmen als vliegen en een tweede helm meedragen is op zijn minst onaantrekkelijk. Aangezien klimmen met een vlieghelm als hoofddeksel niet is uit te houden – zelfs niet met de redelijk lichte en ventilerende PlusAir X-Alps – ligt het voor de hand te kiezen voor een bergsporthelm. Hierin is bovendien een uitgebreide keuze aan lichte en zelfs opvouwbare modellen als de Edelrid Madillo. De ideale climb & fly-helm moet nog worden uitgevonden, maar het zal mij niet verbazen als er binnenkort geschikte modellen zijn als antwoord op de groeiende belangstelling voor het para-alpinisme.

De klimuitrusting Ultralichte innovaties

De benodigde klimuitrusting is afhankelijk van het type beklimming. Meerdaagse technische tochten met gletsjeruitrusting vragen beduidend meer materiaal dan een Via Ferrata. Het gaat te ver de varianten hier te behandelen, maar de keuze aan lichtgewicht klimmateriaal is enorm groot en de concurrentie onder de fabrikanten is moordend. Anders dan bij vliegen is gewichtsbesparing bij de ontwikkeling van de klimsport altijd een criterium geweest. De Duitse fabrikant Edelrid produceert de lichtste klimgordel en klettersteigset. De nieuwe opvouwbare wandelstokken van Black Diamond, de Distance FL, zijn ultralicht en veel kleiner in te pakken dan telescopische stokken.

Accessoires Afgezaagde tandenborstels

Polsvario's in plaats van een cockpit, systeemcamera's in plaats van spiegelreflex, gevriesdroogde pasta's en afgezaagde tandenborstels... stof genoeg om een boek over te schrijven! Dat ga ik hier dus niet doen, maar wees niet teleurgesteld, het is al eens gedaan: "The Book of the Bivvy" van Ronald Turnbull is zeer gemakkelijk. Liever digitaal? De website www.ultralightbackpacker.com heeft tal van tips omtrent materiaal en voeding.

Pancho Amelia
Air Sport Equipment Trading

GoPro HERO2
+ scherm magneetplaat
€ 305,00*
aanbieding bij Pancho en
ook bij onze dealers

*Geldig tot 1 juni 2012

GoPro

www.panchoamelia.nl

ADVANCE

ADVANCE NEDERLAND - HOLLANDAIR

ALPHA 5 EN-A
De voordeligste en leukste Advance ooit!
IMPRESS 3, niet alleen voor profs.

info@hollandair.nl
www.hollandair.nl
tel 0653 744749